

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הועדה להתיישבות
ט"ז בחשוון תשל"ג - 24.10.72

נכחו השרים: י. גלילי - יו"ר, ח. גבתי, ס. חזני, נ. פלד, ס. קול.
נעדרו השרים: א. אבן, ס. דיין, פ. ספיר, ז. שרף.

נכחו חברי הנהלת הסוכנות היהודית: ר. וייץ, ס. קרונה, ע. שפירא,
י. צור, א.ל. דולצין.

נעדרו חברי הנהלת הסוכנות היהודית: ל.א. פינקוס, א. שנקר.

משתתפים נוספים:

מטעם הממשלה:	ש. אבני	-	משרד השיכון
	י. ארקין	-	משרד האוצר
	א. בייצ'ק	-	מינהל מקרקעי ישראל
	חא"ל ש. גזית	-	משרד הבטחון
	י. יהלום	-	משרד הבטחון
	י. שגיא	-	לשכת השר י. גלילי
	ס. ששון	-	משרד החוץ

מטעם הסוכנות היהודית: י. אדמוני, י. איגס, ס. שמיר.

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום:

הח/5.	טענות האיחוד החקלאי כלפי הסוכנות היהודית בדבר חלוקת משבצות קרקע להתיישבות מים לאופירה
הח/6.	תכניות התיישבות בשנת 1973 - המשך הדיון
הח/7.	תקציב ההתיישבות לשנת הכספים 1973
הח/8.	ישיבת-הסדר ברמת הגולן
הח/9.	

מלכה טרלו

רשמה:

עמ' 2
עמ' 4
עמ' 13
עמ' 17
עמ' 18

ועדה לענייני התיישבות
24.10.72

ה. 5. סענות האיחוד החקלאי כלפי הסוכנות היהודית בדבר חלוקת משבצות קרקע להתיישבות היו"ר י. גלילי:
אני פותח את הישיבה.

אני מבקש מאנשי מחלקת ההתיישבות לומר לנו מה תגובתם למה שנתפרסם בעתונות על קיפוח מצד הסוכנות לגבי האיחוד החקלאי, על פיזור שני גרעינים שרצו להתנחל בגולן. מחר מתקיימת הועידה של האיחוד החקלאי, ואנחנו עלולים להידרש לנושא הזה. היינו מבקשים תגובה כנידון.

ר. וייץ:
אני חושב שאנחנו צריכים להתרגל בשנה הקרובה לכמה דברים ולא להתרגש מהם.
יש גוף שמטפל, בהסכמת כולם, בקביעת עדיפויות לתנועות השונות, גוף שמייצג את כל התנועות. אולי נבקש מהגוף הזה חוות דעת. זה גוף בין-תנועתי על יד המרכז החקלאי, שבו מיוצגים לא רק התנועות השייכות למרכז החקלאי; נבקש מהגוף הזה חוות דעת.

אני יכול לומר שאין כל שחר למה שהאיחוד החקלאי מפרסם בעתונות.

י. אדמוני:
אני יודע על גרעין אחד שהאיחוד החקלאי מתייחס אליו, והוא נושא שהזדקקנו לו בועדה הזאת, זו פרשת נוה-אטיב - רמת שלום. היו שני גרעינים של העובד הציוני, והאיחוד החקלאי ואנחנו - מנימוקים שונים - סיכמנו כסופו של דבר שנאפשר לגרעין של העובד הציוני להתישב במקום. היו לנו שני נימוקים עיקריים: ההזדקקות המיוחדת של ההתיישבות הגושית; ודבר שני: הגרעין

של העובד הציוני כבר ישב שנתיים בראש פינה והכין את עצמו לעליה הזאת.
לא היתה לנו אכזבה מהגרעין הזה, הוא טוב. פנינו לכל אחד מחברי הגרעין
האחר של האיחוד החקלאי והצענו לו להתישב במקום אחר. קיימנו מגעים
אישיים עם כל אחד מהם. הצענו לו להצטרף להתיישבות במקום אחר.
מבין האנשים האלה רק מעטים הצטרפו לגרעינים אחרים.

מ. קול: בשעתו סוכם בוועדה - בהסכמת יוסף ספיר ז"ל -
ודולצין ייבדל לחיים, שהאיחוד החקלאי
קיבל שני ישובים בבקעת הירדן כפיצוי על כסיס של התיישבות גושית. האם
ההחלטה הזאת התבצעה, והאם הם התישבו שם, ומה המצב?
אני מסכים שהגוף של המרכז החקלאי
פותר את הבעיות. האם אפשר להביא לכאן ערעור?

ר. וייץ: המחלקה להתיישבות, כדרכה, מלאה את אשר
הוטל עליה. אנחנו מקווים שהאיחוד החקלאי
ימצא את מספר המועמדים המתאימים לאכלס בקצב הדרוש את שני הישובים הללו.

מר אייגס: בחמרה יש 50 בתים, יש שם היום רק
15 משפחות.

היו"ר י. גלילי: אבקש את המחלקה להתיישבות להכין לנו תסקיר
קצר בנידון. כדאי שיינתן לזה פרסום, כי
ידיעות מסוג זה מעוררות התרגשות.

ס ח ל י ט י ם : להטיל על מחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית להכין
תזכיר בענין הטענות של האיחוד החקלאי כלפי הסוכנות
היהודית בדבר חלוקת משבצות קרקע להתיישבות.
התזכיר יוגש לוועדה להתיישבות.

ועדה לענייני התיישבות
24.10.72

הח/6. מים לאופירה

היו"ר י. גלילי:

הנושא מובא הנה לאחר התיעצות שהיתה לנו,
לשר החקלאות והפיתוח ולי, עם ראש הממשלה.

כידוע לחברי הממשלה - אני מניח שידוע גם לחברי הועדה האחרים - שמתאריך מסוים נתבקשנו ע"י משרד הבטחון להעביר את הטיפול בנושאים האזרחיים של פיתוח מרחב שלמה מסמכות משרד הבטחון לסמכות אזרחית. לפי החלטת הממשלה הוטל הדבר על שר הפיתוח. משהוא נכנס ללימוד הנושא, הוא גם מינה ראש מינהל, את ראובן אלוני, שהיה תחילה סגן מנהל המינהל של מקרקעי ישראל. אחת הבעיות שהוצגו בפניהם היה נושא המים. נשמע כנידון את שר הפיתוח.

ח. גבתי:

בתכניות הפיתוח שהוכנו לפיתוח האיזור של אופירה (שארם-א-שייך), יש תכנית של גידול האוכלוסיה האזרחית כחמש השנים מ-300 נפש ל-1800 נפש. זה עד שנת 1978. נוסף לזה גם הצרכים של צה"ל במים יגדלו במשך התקופה הזאת. יצא שיהיה צורך ב-1978 ב-2800 מטרים מעוקבים של מים ליום, או 800,000 קוב מים לשנה, לעומת 700 מטרים מעוקבים מים שמספקים היום. את המים מספקים עכשיו ע"י מכשירי התפלה. יש שם שני מתקנים שהם אינם מספיקים, ומתקינים עוד שני מכשירים קטנים. יגיעו ל-1200 קוב מים ליום. לפי הנסיון שישנו, התפוקה המעשית

היא הרבה יותר קטנה כי יש הרבה קלקולים.

כאשר עמדה השאלה מה צריך לעשות כדי

להבטיח את המים לשנים הבאות, יש שתי אלטרנטיבות:

ועדה לענייני התיישבות
24.10.72

להוסיף מתקני התפלה כדי לקבל את כמות

המים הדרושה;

אלטרנטיבה שניה: להניח קו מים מ-א-טור.

ב-א-טור יש אפשרות לרכז כמויות מים די גדולות במושגים של האיזור הזה, ויש אפשרות להניח קו באורך של 100 ק"מ שיספק את הכמות הזאת ויוכל לספק - אם יהיה צורך - הרבה יותר מזה. הוא יוכל לספק כפולה עד מיליון וחצי קוב.

ההשקעה בשני המקרים היא די דומה.

ההשקעה במתקני התפלה נוספים מגיעה ל-11 מיליון ל"י. לזה צריך להוסיף עוד השקעה בהגדלת תחנות הכוח שדרושות בשביל להניע את המתקנים. זה ביחד מסתכם ב-13,5 מיליון ל"י. ההשקעה בקו מ-א-טור, לפי האומדן היא 11,5 מיליון ל"י. יש הפרש בשני מיליון ל"י בערך.

יש עוד דבר קובע וזה מחיר המים.

במתקני ההתפלה יגיע המחיר בין 4,5 - 5 ל"י למטר מעוקב, ומחיר מטר מעוקב בקו יהיה 2 - 2,5 ל"י.

השיקול הוא: איש אינו יודע מה יהיה

עתידה של א-טור. לא ברור כמה זמן נשכ שם ובאיזו מידה ננצל את ההשקעה שנשקיע שם. המתכננים עשו חשבון ומצאו שאם ננצל את הקו כמשך 5 שנים ההפרש במחיר המים בין א-טור וההתפלה, מכסה את ההשקעה הזאת. אם אחרי חמש שנים נצטרך לוותר על הקו הזה, נצטרך אז להכניס מתקני התפלה, ואולי עד אז הטכנולוגיה תתקדם וזה יתן כמות יותר גדולה של מים.

עמדה השאלה של הסיכון. אם הקו הזה

יעבוד 5 שנים, יהיה הפסד; אם כי אפשר לפרק אותו, אבל יש השקעות אחרות. אנחנו חייבים עכשיו להחליט בזה כי גם הנחת הקו וגם בניית מתפילים נוספים דורשים לפחות שנתיים. הגענו למסקנה שכדאי להסתכן ולהניח קו מ-א-טור.

היו"ר י. גלילי:

אני רוצה בהזדמנות זו להביא לידיעת

חברי הועדה הנחה שאני חושב שהיא

מוסכמת על ממשלת ישראל. אנחנו איננו רואים באיזור א-טור מרחב המיועד להתיישבות. איננו רואים באיזור א-טור שטח שמיועד להתיישבות קבע שלנו. היו פניות מצד גורמים שונים, גם קבוצת אנשים שנאחזה במקום ועסקה בדייג. הקבוצה פנתה אל משרד הבטחון ואל המחלקה להתיישבות וביקשה להכיר בה כישוב או האחזות לקראת ישוב, עם סיוע מתקציבי התיישבות, ואנחנו באופן שיטתי דחינו את התביעות הללו. גם כאשר ניתן סיוע כל שהוא מצד הצבא או המחלקה להתיישבות או משרד החקלאות, דאגנו ללוות כל עזרה כזאת בהדגשה שהמקום הזה איננו מיועד להתיישבות. בעיקר דאגנו לכך כדי שאנשים שיושבים שם לא יקשרו את עצמם בפרספקטיבה שאיננה מקובלת עלינו.

בכל נקודות הציון שצויינו אצלנו

בכל הממשלות עד עצם היום הזה, לגבי מפת העתיד, הרי א-טור לא נכללה כאתר שמיועד להיכלל בגבולה של מדינת ישראל. מכאן גם ההתלבטות עם לראות ב-א-טור את המקום ממנו נשאב את המים לשארם, כי כל הדברים שאמרתי, אינם חלים על שארם. לגבי שארם, הכוונה שנשב שם קבע. כל הבעיה אם לתלות את המקור למים של שארם במקום שעשוי להיות מחוץ לגבולה של מדינת ישראל.

יש עוד כלל מקובל במדיניות הישראלית,

שאיננו נסוגים מקווי הפסקת האש בטרם שלום. הווה אומר שגם מ-א-טור לא נזוז אלא במסגרת של הסכם שלום. אני רואה את ההערות האלה לגבי מקומה של א-טור בעתיד שלנו גם כשאנחנו דנים על סידור זמני למקום כל שהוא.

באיזה מצב נושא ההתפלה? האם זו גזירה

שלהבטיח מים מותפלים למרחב שלמה יקח שנתיים?

ח. גבתי:

בין שנה וחצי לשנתיים.

אם אנחנו מחליטים שאיננו מניחים צינור
אין הכרח לבנות את המתפילים שנצטרך בעוד חמש שנים אלא אפשר לבנות
מתקנים של 500 - 600 קוב כל אחד. אם נצטרך ב-1978 לבנות מתפיל בשביל
להחליף את כל המים המגיעים מהצינור, אז אפשר לבנות מתקן יותר גדול,
אבל גם זה בקצב שבונים עכשיו צריך לקחת בחשבון תקופה של שנתיים.

י. צור:

באחד הביקורים בשארם נפגשתי עם המומחים
למים. הם אמרו שלפי הבדיקות שלהם נמצא
תחת כל החלק ההררי של סיני מאגר מים קדמון עם מים מתוקים. האם יש התקדמות
מכחינה זו?

ח. גבתי:

עשינו קידוח בשנה שעברה יחד עם משרד
הכסחון. מצאנו מים אבל מלוחים. במידה
שידוע לי, המים שמצאו, אינם באים בחשבון לשתייה. כא-סור בגבולות של
צריכת מיליון וחצי קוב לשנה, המצב בסוח.

נ. פלד:

אני מבין שיש סיכון מסוים בהספקת המים
לשארם ממקור שכרגע עומד לרשותנו, אבל
כעבור זמן מה יכול לא לעמוד לרשותנו. אני יותר נוטה לכך שנבסס את
הספקת המים - למרות ההוצאה היותר גדולה - על מקור עצמי. לעצם הנחת
הצינור יש משמעות פוליטית. יש מי שמעוניין במשמעות הזאת ויש מי שאיננו
מעוניין בכך, אבל אין להתעלם מזה.

לפיכך אני תומך בהצעה שנבסס את הספקת

המים בשארם על מים במקום.

24.10.72

מ. קול:

אני חושב שמוטב להכיא את ההחלטה

לממשלה מכיון שזה ענין מדיני.

שארם-א-שייך צריכה להתפתח כמרכז

גדול. יש סיכויים להקים שם בתי מלון ויש צורך במים. היום יותר

זו לשנות שם קוקה-קולה מאשר מים ממי ההתפלה. אנחנו חושבים שצריכים

מתקן יותר גדול מאשר יש שם ומאשר ציין השר גבתי. אני לא הייתי

רוצה לקשור את הפיתוח שם עם הצינור. נחוץ מקור מים גדול. אני

מציע להקים שם מתקן גדול להתפלה.

תא"ל ש. גזית:

אני קבלתי דו"חות מדאיגים מאד על

יחסי הגומלין בין המתיישבים שלנו

ואנשי המקום. אנחנו יכולים מהר מאד להדרדר למצב שהבדואים, המשתפים

אתנו פעולה, שאין להם כל אהדה לשלטון המצרי, יפתחו רגשות שנאה

ותסכול בגלל דברים קטנים, משגים ונבזויות של המתיישבים במקום.

שמעתי סיפור על בתו של השייך

שהגיעה לטפול במרפאה ולא היו מוכנים להכניס אותה למשק. אני

הקמתי ועדה שתביא המלצות בנושא הזה, כי אנחנו חייבים מהר ככל האפשר

להביא רפואה למקום.

פרשת א-טור מתחלקת לבעיות טכניות

אוביקטיביות ומגבלות פוליטיות. אנחנו היום בודקים מחזש להביא הצעה

להאחזות בא-טור, בהעה שאם תקום האחזות כזאת, לא מתכוונים לאזרח אותה

מהיום למחר, אבל התנאים האוביקטיביים שם - אלמלא השיקול הפוליטי -

זה היה אחד המקומות הטובים ביותר להאחזות, ואם ^{יש} ~~סיכוי~~, סיכוי,

צריך לחשוב לאזרח אותה בעתיד. ההאחזות הזאת תחסל את כל מקור

המים בא-טור, כי אותם המים ייועדו להאחזות.

לא נראה לנו שנתנה את השלום בתקופת

מעבר של שנתיים עד שנקים את מתקני ההתפלה האלטרנטיביים בשארם-א-שייך. אינני בטוח בנתונים התקציביים, לא בדקתי אותם עד הסוף, אבל נדמה לי שבחישוב של השקעות של א-טור לא כלול חלק מההשקעות שבכל מקרה צריך יהיה להקים תחנת כוח לא רק לצרכי חשמל. ואז מעבר למדגם חדש יידרוש השקעה לא של 2,5 מיליון ל"י, אבל בסדר גודל של כמיליון ל"י.

הנקודה היא קרדינאלית. אני לא מוסמך

להתייחס לשאלה אם א-טור מופיעה על המפה או לא. עצם הנחת הצינור,

יש בזה אמירה שלפחות חמש שנים אנחנו מתכוונים לשבת שם. כל

הארגומנטציה הזאת יפה על השולחן, אבל לא למצרים. מבחינתם הם יראו

את סגירת החוף המערבי של חצי האי סיני כפתוחה למו"מ, ויש לי ספקות רבים אם זה שווה.

בנושא זה דעתי כדעת השר פלד שצריך

מ. חזני:

לרכז את המחשבה בכיוון של התפלת מים בשארם-

א-שייך. יש להנחת צינור מא-טור משמעות של יצירת עובדה פוליטית שאיננו מתכוונים לה.

ההסברים הכלכליים לא התקבלו. זה נימוק

נאות לחפש דרך אחרת. תא"ל גזית העלה נימוק נוסף: אם תיפול הכרעה

אצלנו בכיוון הפוליטי, החיובי לגבי א-טור, אז נעלה לשם האחזות שסופה התיישבות והיא תצטרך את המים.

גם מבחינת החשבון הכלכלי, אני חושש

ששני דברים לא נכנסו לחשבון; על האחד רמז שר החקלאות, שאתה צריך

13 מיליון ל"י בבת אחת בשעה שאתה לא צריך עדיין לאותה כמות מים אלא בהדרגה למשך חמש שנים. ההשקעה העודפת נושאת רבית, היא עולה כסף.

השמירה על קו כזה גם תעלה כסף. קו כזה
אשר לא יונח בעומק רב, יהיה פגיע ביותר. המים במדבר זה מצרך חיוני ביותר.
יום יום יפגעו בצינור כדי להשקות את הצאן. תפסיד מים ותצטרך לתקן.
תצטרך אבטחה קבועה יום ולילה לאורך של 100 ק"מ, זה עולה מיליונים.
מתוך כך אני סבור שמוטב לנקוט
בשיטה של התפלה הדרגתית, לפי הצריכה, ותוך 2 - 3 שנים יתכן שתימצאנה
דרכים טכנולוגיות כדי להוזיל.

מר ארקין:
האם הידיעות על נושא המים באיזור
מוצו עד תומם, או האם כסף למחקר עשוי
לתת ידיעה הרבה יותר טובה לגבי האיזור הזה?

י. אדמוני:
לגבי מציאותם של מים באיזור א-טור, כבר
הזכיר שר החקלאות והפיתוח את סדר הגודל
של המים המצויים באיזור. לפי הנתונים שאיבה של 6 - 7 מיליון קוב באיזור
א-טור שהוא איזור הניקוז של כל הרי דרום סיני, הוא איזור שאפשר לספק
בו מים גם לא-טור וגם לשארם-א-שייך, אם יוחלט להקים ישוב גם פה ועם שם.
בשארם-א-שייך נעשו כל המחקרים האפשריים והתוצאות שליליות. כמויות המים
המקומיות הן כמעט אפסיות.

מ. ששון:
בשנת 1948 כאשר הצענו למלך עבדאללה
לקבל חשמל עבור ירושלים העתיקה מחברה
שלנו, התשובה שלו היתה: מוטב שהמפתח ישאר בידי. דוקא משום שיש לנו
כוונות להשאר בשארם-א-שייך מוטב שהמפתח ישאר בידינו.

ח. גבתי:

אמר כבר אדמוני שאין בטחון כמה מים

יש בא-טור. הגאולוגים אומרים שיש

הרבה יותר מאשר אנחנו עכשיו חושבים. עד שלא ישאבו.

מהקידוחים, לא ידעו בדיוק. אני לא מציע לקשור קשר כל שהוא בין

מים להאחזות לבין מים לשארם-א-שייך. על עצם ההאחזות יש סימן שאלה

גדול, אבל גם אם יוחלט על האחזות, אינני חושב שיש קשר בין השניים.

גם לו ידענו שיש שם רק מיליון וחצי מיליון קוב מים, והמים קבועים,

יש לי ספק אם נוכל להחליט על האחזות שהמים שם יעלו 5 ל"י לקוב.

השיקול הזה איננו רלוונטי לדיון. אני לא יודע אם יתחילו לדבר

על השלום, כמה זמן זה יקח, ואיננו בטוח שלא נספיק להכין מתקנים

להתפלת מים. תא"ל גזית דיבר על החשמל; חשמל בין כך צריך. ההפרש

בזמני ההשקעות איננו קובע הרבה כי צריך להזמין את המתקנים לפחות

שנתיים יותר מוקדם. יש אולי הפרש כרביית אבל הוא לא משמעותי.

אם נשתמש בקו הזה יותר מחמש שנים, ואז יתברר

שיש צורך בכמויות מים יותר גדולות, אז מחיר המים יורד במקום 2,5 ל"י

ל-1,60 ל"י. את זה צריך לקחת בחשבון.

אשר לשמירה על הקו, אני יודע שבמדבר

סיני מונחים צנורות. באל-עריש עד התעלה יש צנורות, ואיננו שומעים

שמפוצצים את הקוים. אינני סבור שגורלם של 100 ק"מ אלה יהיה שונה.

אין כאן חשש לחבלות.

כל השיקולים הללו עלו אצלנו, גם

אנחנו חשבנו שטוב להתבסס על מקורות מים שלנו. אבל אם נעשה חשבון

שנצטרך 76 מיליון קוב מים וזה יעלה 5 מיליון ל"י לשנה, יש גם לזה

משקל. על כן אני תומך בהצעה של הנחת קו מא-טור לשארם-א-שייך.

מבחינה בטחונית אינני חושב שיש בעיה

תא"ל ש. גזית:

כל שהיא **א**בטחת הצינור.

המחלקה שלנו מכינה הצעה כיצד להפוך

ר. וייץ:

את שארם-א-שייך לא רק לעיר אלא שעל-ידה

יהיו עוד מספר ישובים. אני תומך בהצעת שר החקלאות שאם נצטרך יותר מים מחיר המים ירד באופן רציני, וסבורני שנצטרך עוד הרבה מים.

אין כל קשר בין הנושא הנדון לבין ההצעה

היו"ר י. גלילי:

ששמענו מפי שלמה גזית על הקמת ההאחזות

בא-טור. אילו **היתה** נדונה הצעה על הקמת האחזות בא-טור, היא איננה מלווה בהצעה לראות בהאחזות הזאת התיישבות. אם צריך לבחור במים למאחז בא-טור או ישוב קבע בשארם-א-שייך, היינו מעדיפים את המים בשארם אילו הנחנו שטרם נשאב מים בא-טור. אבל אין עכשיו הצעה להקים האחזות.

אינני רואה כל חומרה **במה** שקוראים

משמעות מדינית, באשר כל עוד אנחנו מחזיקים בכל המרחבים במסגרת הפסקת האש, אנחנו פועלים בשטח כמלוא התנופה ואיננו נרתעים, כאשר אנחנו חוזרים ומודיעים שהאופציות פתוחות והקוים לא יהיו קווי הפסקת האש בכל הגזרות.

לי נראה שאני יכול לסכם על דעת כל

חברי הועדה, שמקור המים הקבוע לתושבי שארם צריך להיות ממקור בשארם. זו החלטה עקרונית שחייבת לשמש נקודת מוצא להתייחסות לעניין הצינור. היינו: אני מסכים להצעה של השר פלד ואני חושב שהיא מקובלת על כולם, שצריך לעשות את כל ההכנות הדרושות גם לגבי חיפוש מים במרחב שלמה וגם לעניין ההתפלה. בנוסף להצעה הזאת יש הצעה להניח צינור ולמשוך מים באורח זמני - אם כי זה יכול להמשך זמן רב - מא-טור.

ועדה לענייני התיישבות
24.10.72

ס ו ד י

- 13 ¹/₂

אני מבין שאת הסעיף הראשון אנחנו מקבלים
ואת הסעיף השני אני לא מעמיד להכרעה כי יש בקשת חברים שזה יובא לדיון
בממשלה והממשלה תסכם.

ס ח ל י ט י ס :

- (א) להבטיח אספקת המים לאופירה מסתקני התפלה שייכנו באזור שארם-א-שיין.
(ב) ההצעה להביא את המים באורח זמני באמצעות קו צינור מא-טור, תובא
להכרעת הממשלה.

הח/7. תכניות התיישבות בשנת 1973 - הסך הדיון

היו"ר י. גלילי:

בישיבה הקודמת ביקש השר קול ^{אני} תמונה

ברורה מה פירוש מרכז איזורי לפתחת רפיח.

בהנחה שהעניין יצטרך לעבור לממשלה, ביקשתי את אדמוני ואת תא"ל גזית
לנסות לתת לנו שרטוט, מהי המסגרת המוצעת למרכז האיזורי בפתחת רפיח
עד שנת 1975, על מנת שגם השרים יוכלו להרהר בדבר לקראת הדיון בממשלה.

י. אדמוני:

המרכז שאנחנו מציעים יהיה מרכז לשירות

הישובים הקיימים ומתקני צה"ל באיזור.

אנחנו גם מדברים על מרכז שיאפשר קליטתה של הקבוצה של עולים מכריה"מ
שמבקשת להתנחל במקום, תוך הקמת אמצעי יצור משלהם. זה דומה מאד למרכז
האיזורי בבני יהודה ומה שאנחנו עושים היום בחיספין.

התפקידים יהיו:

שירותים איזוריים לשובי הסביבה;

שירות למתקני צה"ל. יהיו שם גם מגורים לעובדי צה"ל.

חשבנו שצריך להגיע לתכנון של כ-300

משפחות בתקופה שאנחנו מדברים עליה, שמהם 100 משפחות צריך לאכלס בשנה הבאה ו-200 משפחות נוספות בשנת 1975.

הכינונו מבנה תעסוקתי של האנשים שיהיו

במרכז הזה. אנחנו קובעים שבמפעלי השירות האיזוריים יהיו 40 איש;

בתעשיה - 130 איש, זה קשור בקבוצה של העולים שיעסקו בתעשיה משלהם.

לא הגדרנו סופית איזו תעשיה. מערכת הבסחון אמרה שאחרי שתקבל החלטה

חיובית כאן, הם מוכנים לשקול איזו תעשיה. אם הם לא יחליטו, יש לנו

שתי הצעות הבאות בחשבון לסדר גודל כזה. לנו יש עוד שלושה מפעלים

שאנחנו מיעדים למרכז הזה לקבוצה הספציפית של העולים מבריה"מ

אנחנו שומרים עוד מפעל או שנים לשתי קבוצות העולים האחרות שהצענו

ליישב בנוסח דומה כרמת הגולן ובאיזור עציון. לנו יש הצעות שנתאים

לקבוצת העולים עצמה. 150 איש יעסקו בשירותים לצה"ל, 50 איש יעסקו

בשירותים של המרכז עצמו. לא קבענו את המיקום המדויק לפני שנקבל החלטה

עקרונית כפורום הזה.

היו"ר י. גלילי:

המדובר במרכז שיקום 4 - 5 ק"מ מחוף הים

הים. דרומית מערבית לרפיח, במרחק שבין 7 ל-10 ק"מ

אמרנו שאנחנו כונים את המרכז על שטח

י. אדמוני:

הדיונות באיזור. אנחנו נמנעים להכנס

לשטחים שמחייבים פינוי.

הספקת המים תבוא מקידוחים שנעשה.

בישיבה הקודמת סיפרתי על מערכת קידוחים. אמרתי שיש אפשרות לשאוב במערכת הזאת 4 מיליון קוב שחלקם מיועדים לדקלה וחלקם לעיר הזאת. אנחנו מציעים להתחיל מיד ב-2 - 3 קידוחים במערכת הזאת.

החשמל יבוא מהרשת הארצית שנמצאת די

קרוב למיקום המוצע, היא מגיעה עד שדות ונמצאת בתהליך של הארכה עד דקלה.

טלפון זו בעיה. נצטרך להתחבר למרכזיה

של באר-שבע.

ביוב. תהיה מערכת ביוב מקומית.

לפי ההערכה הראשונה שעשינו, - כולל

מבני תעשייה ומלאכה - צריכה להיות השקעה של כ-5,5 מיליון ל"י בשלב א'.

שמהם כביש גישה ודרכים פנימיות זה כ-2 מיליון ל"י, וחייבור חשמל כ-630 אלף ל"י

לגבי שני הסעיפים האלה יש אפשרות שמשרד הבטחון ישא במימון שלהם מתוך

התקציבים השוטפים שלו. למשרד הבטחון יש ^{זנין} ככביש הזה שיוורד עד

חוף הים. 400,000 ל"י יושקעו במבני תעשייה ומלאכה; 400,000 ל"י יושקעו

בהכשרת קרקע. היתר, בהספקת המים והביוב. הסכום איננו כולל את התקציב

לשיכון שצריך יהיה לחלק אותו בין שיכון לעולים לבין תקציבי שיכון

למטרות אחרות. אינני יודע איך יממנו את הקמת הבתים עבור עובדי צה"ל

שיבואו לגור באיזור.

זאת התכנית המוצעת. היא שונה מתכניות

המקובלות רק כאלמנט של הקבוצה מברית-המועצות.

היו"ר י. גלילי:

הדברים אמורים במקום שהוא משובץ לכל

היותר בין 7 - 10 ק"מ דרומית מערבית

לרפיח. נתון זה יענין את החברים מבחינה מדינית.

במרחק 4 - 5 ק"מ מחוף הים, השטח הוא

שטח של דיונות ואין שם בעיה של בעלויות. הדברים אמורים בסדר גודל של 300 - 350 משפחות עד 1975. יש כוונה לקשור את הקמת המרכז הזה עם במבוע של העליה מברית-המועצות שאין זה מן הנמנע שתהיה מקור לאנשים שיעברו לעבוד במרחב זה, הן לשירות של צה"ל והן לשירות הישובים אשר קמו ואשר יקומו אם תהיה החלטה על הקמתם. עד עכשיו הישובים שם הם: שדות א', שדות ב', דקלה, ונחל סיני שטרם נקבע להם המקום. אם תהיה החלטה על ישובים נוספים, המרכז הזה ישרת גם אותם. כאמור, ההצעה הזאת טובה לממשלה. היות ונתבקשנו לתת סימני היכר מה פירוש מרכז איזורי, אני נותן אותם.

היות ואנחנו נכנסים לכירור עם משרד

האוצר בנושא התקציב של השנה הבאה, אני מציע את הפרוצדורה הבאה:

יש לנו החלטות מתאריכים קודמים

שהן מתייחסות להקמת שדות ג', פצאל ב' ומחולה ב'. יש הצעות על הקמת

מרכז איזורי בפתחת רפיח. על קורירה בבקעת הירדן, על עציון ג',

על ישוב עולים ברמת הגולן, על חפורית בגוש עציון ועל רמת הנגב.

ברשימה הזאת יש הצעות בעלות משקל שונה מבחינת הערך ההתיישבותי. אם

אני הייתי צריך לקבוע הצעות על רגל אחת בסדר העדיפויות, הייתי אומר:

המרכז האיזורי, קורירה, עציון ג'. מן הנמנע שמעבר לזה הייתי הולך

כי צריך לדאוג לביסוס ישובים שקמו והם בראשית הקמתם.

24.10.72

- 17 -

הח/8. תקציב ההתיישבות לשנת הכספים 1973היו"ר י. גלילי:

אני מציע שתסמיכו את שר החקלאות ואותי, יחד עם המחלקה להתיישבות, לבוא בדברים עם משרד האוצר ולהביא לידיעתכם את סיכומנו לפני שהדבר יכנס לתוקפו. אם חברים ירצו לשנות מההצעה שלנו, זו תהיה סמכותם.

י. אבני:

אני מציע ומבקש ששר השיכון יהיה שותף לדיון הזה.

היו"ר י. גלילי:

אני מוכן לקבל את שר השיכון או את נציגו המוסמך לדיון זה.

מ. חזני:

אני מוכן לתמוך במהלך הזה. אני מבקש שלא ייאמר שדות ג' אלא ישוב באיזור שדות.

היו"ר י. גלילי:

באמרנו "שדות ג" איננו מתייחסים לגוף המיישב. זה יהיה ישוב שלישי באיזור שדות.

מ ח ל י ט י ם :

(א) להסמין את יו"ר הועדה להתיישבות השר י. גלילי ואת שר החקלאות והפיתוח לבוא בדברים עם שר האוצר בענין תקציב ההתיישבות לשנת הכספים 1973, לפי שיקול דעתם בדבר סדר עדיפויות להקמת הישובים החדשים.

(ב) סדר עדיפויות ייקבע מתוך רשימת הישובים שכבר הוחלט על הקמתם (מחולה ב', פצאל ב' וישוב שלישי באזור שדות) ומתוך הצעות שהוגשו לוועדה להתיישבות ביום א' בחשון תשל"ג (9.10.72) (מרכז אזורי בפיתחת רפיח, ישוב עולים "על" ברמת הגולן, כורירה בבקעת הירדן, עציון ג' וחפורית בגוש עציון, רמת הנגב).

(ג) סיכום שני השרים יובא לידיעת הועדה להתיישבות.

הח/9. ישיבת הסדר ברמת-הגולן

מ. קול:

היתה אצלי משלחת בקשר להקמת ישיבת
הסדר בגולן. הענין כרוך עם שר הבטחון.
זה כרוך גם במחנה רמת מגשימים שהוא למעשה פונה או עומד להתפנות בשביל
ישוב הקבע. אני רוצה להרבות בישיבת "הסדר" כדי להוכיח שיש דוגמאות
טובות שאפשר למזג עניני תורה עם אימוני צה"ל. אני שואל את היו"ר
או את המחלקה להתיישבות: האם נחוצה החלטה של הועדה הזאת כיחס לאפשרות
שהם ישבו שם? אם כן, צריך להכין להם גם הסדר פיסי במקום.

היו"ר י. גלילי:

התשובה לשאלה זו תינתן בישיבה הבאה.

מ ח ל י ס י מ : לרון בנושא של ישיבת הסדר ברמת הגולן באחת הישיבות
הקרובות של הועדה להתיישבות.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת